

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-FC

Onderwerp

begrotingsrichtlijnen 2022

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2021-001631	☒ B & W	22-06-2021
Datum	08-06-2021	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
12 Algemene dekkingsmiddelen		College van B & W	
Portefeuillehouder Weth. Grijsen		- Burgemeester	- Weth. Grijsen
		- Weth. De Geest	- Weth. Verhaar
		- Weth. Walder	- Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	22-06-2021
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
directeur	16-06-2021	☐ adj.secr.	--
wethouder Financien	16-06-2021	☒ gem.secr.	16-06-2021
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2021-06-24

Bijlagen

richtlijnen begroting 2022

B & W d.d.: 22-06-2021

Besloten wordt:

- 1 De begrotingsrichtlijnen 2022 vast te stellen.
- 2 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb	Nee
Bekendmaking conform Awb	Nee

ADVIESRADEN:

Toelichting

Inleiding

Gemeenten zijn verplicht een begroting en meerjarenraming voor tenminste drie op het begrotingsjaarvolgende jaren op te stellen. Voor het opstellen van de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 zullen in de B&W-vergadering van 21 september 2021 en 28 september 2021 worden behandeld en in de raadsvergadering van 3 november 2021.

Beoogd resultaat

Het vaststellen van de begroting 2022-2025 op basis van de kaders, die in de richtlijn zijn opgenomen.

Kader

Bij het opstellen van de begroting worden de regels gesteld in: de Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten (BBV) en de financiële verordening artikel 212 GW. De begroting 2022-2025 wordt opgezet conform de huidige indeling van de programma's en wat betreft de taakvelden conform het voorgeschrevene in het BBV. Daarnaast is het kader voor het opstellen van de begroting bepaald door de begrotingsrichtlijnen.

Argumenten voor en tegen

-

Extern draagvlak (partners)

-

Financiële consequenties

Kaders

Het financieel kader wordt gevormd door de begroting 2022-2025 inclusief begrotingswijzigingen tot en met de raadsvergadering van 23 juni en incl. Voorjaarsnota 2021 met daarbij behorende parameters voor rente en stijging prijzen en lonen.

Voor de begroting 2022 bedragen de parameters:

a. prijs/loon sociaal domein (WMO en Jeugd) +1,72%

Dit betreft het percentage van de arbeidsontwikkelingskosten met betrekking tot de zorgaanbieders voor WMO en Jeugd. Bron: Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA).

Dit geldt alleen voor Zorg in Natura, PGB en subsidies voor jeugdbescherming. Voor de andere onderdelen van WMO/Jeugd gelden de indexcijfers van loon eigen personeel en prijzen algemeen.

b. prijzen overige begrotingsonderdelen + 2,2% (bron: indexcijfer BBP);

c. loonsom: contractloon en sociale lasten per 1-1-2022 +1,5% loonvoet overheid (bron:CBP)

De onderhandelingen over een nieuwe CAO per 1-1-2021 zijn nog gaande. Dit betekent dat we voor de begroting uitgaan van + 1,75% en voor de begroting 2022 uitgaan van het percentage loonvoet overheid (+ 1,5%).

De berekening van de financiële consequenties van de bovenstaande parameters wordt meegenomen in de doorberekening van de uitkomst junicirculaire AU 2021.

d. rente grondexploitaties vanaf 2021 2,3% (dit was 2,4%).

e. algemeen rente-omslagpercentage 2,2% (was ook 2,2% in 2021).

f. ozb

Ozb gebaseerd op een opbrengststijging van 3% onder aftrek van de meeropbrengst in 2021 van € 91.000.

g. tarieven/leges + 1,53 % (gemiddelde van prijsstijging 2,2% en loonstijging 2022 0,85%);

Ook kunnen voor de hiervoor genoemde percentages voor de berekening van de stijging van de tarieven/leges uitzondering bestaan. Dit voor zover het rijksnormen betreffen en indien over tariefmutaties in een eerder stadium andere afspraken zijn gemaakt.

Zie voor de meerjarige parameters de begrotingsrichtlijnen 2022.

Corona

Het is nu nog onduidelijk wat de financiële effecten van het coronavirus zullen zijn voor de begroting 2022 en mogelijk verder. Informatie over deze mogelijke effecten moeten in een afzonderlijk hoofdstuk bij de in te leveren stukken worden aangeleverd. In de aanloop naar het opstellen van de begroting kan dan worden beoordeeld, wat hiervan in de begroting wordt opgenomen.

Nieuw beleid

Bij de Voorjaarsnota is een bijlage opgenomen met daarin alle ingediende voorstellen nieuw beleid. Een deel is niet gehonoreerd. Dit betekent dat er bij de begroting 2022 geen aanvullende voorstellen nieuw beleid ingediend hoeven te worden. Wel wordt gevraagd de niet gehonoreerde voorstellen indien noodzakelijk te actualiseren.

Motie Raad aan het stuur

Met de raad worden momenteel gesprekken gevoerd over de mate van beïnvloedbaarheid van budgetten in de diverse Programma's. Met de acties/adviezen die voortvloeien uit deze bijeenkomsten hoeft voorlopig nog geen rekening te worden gehouden bij het opstellen van de begroting 2022.

Grote projecten

Met betrekking tot de leidraad groote projecten gaan we in 2022 uit van het volgende:

Groot project

Bedrijvenpark A1

Poort van Deventer
(S/Park, Gasfabriek terrein,
ontwikkeling Teugseweg)

Toegang sociaal domein

Omgevingswet

Slim Warmtenet

Nieuwbouw De Marke en
sporthal

De Nieuwe Keizer

Aanpak/uitvoering

Zie bijgevoegde begrotingsrichtlijn 2022.

Begrotingsrichtlijnen 2022

Begroting

Het doel van de begroting is het vaststellen van de doelstellingen voor het begrotingsjaar, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel dat mag kosten.

Wie doet wat?

- De regiemanagers formuleren de overkoepelende beleidsuitgangspunten op basis van de hoofddoelstellingen van de gemeente en leggen dit vast in de inleiding van de begroting. Zie ook verderop onder Rol regiemanagers.
- De lijn bepaalt de inhoud van de programma's (wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag dat kosten). Vanuit de gewenste output in 2022 wordt door de lijn beoordeeld en besproken of de gewenste output ook realiseerbaar is gegeven de beschikbare middelen en formatie. Dit betekent afstemming tussen programma's en teams.
- De lijn benoemt relevante (beleids) ontwikkelingen en eventuele knelpunten.
- De lijn bespreekt en neemt besluiten die noodzakelijk zijn om tot een goede en realistische begroting te komen.

Wat doet team F&C en team ASK?

- Interviews met lijnmanagers en programmamanagers om kwalitatief goede en volledige input voor begroting 2022 te verzamelen.
- Afstemmen met andere disciplines.
- In gesprek brengen onderwerpen en eigen bevindingen.
- Organiseren voorbereiding, afstemmingsoverleggen.
- Oordeelsvorming over input uit de lijn.
- Faciliteren lijnmanagement(gesprek) en programmamanagement.
- Ontzorgen, door o.a. verzamelde informatie te verwerken tot (eind)product.
- Het opstellen van de verschillende technische, onderliggende stukken die van belang zijn voor het opstellen van de begroting.

Rol programmamanagers en regiemanagers

De regie op de programma's en gemeentelijke doelstellingen wordt uitgevoerd door de programmamanagers. Zij spelen een belangrijke rol in het begrotingsproces en verzorgen de initiële afstemming met hun programma's, voeren regie op de aanlevering van de benodigde informatie, etc. Er zal tevens aandacht zijn om vanuit de ambitie en strategische doelen van de gemeentebegroting de gemeente brede opgaven te benoemen, zodat de begroting meer gericht wordt. De regiemanagers zullen hierop actie ondernemen. E.e.a. uiteraard in afstemming met de directie en verantwoordelijk portefeuillehouder. Wie wat aanlevert, is opgenomen bij de 'planning op hoofdlijnen'.

Hoe?

Voor de gemeente brede consolidatie van de diverse bijdragen en het eenvoudig kunnen toetsen van de bijdragen wordt de informatie verzameld en vastgelegd. Een deel van de informatie wordt vastgelegd op het programmablad. Daarnaast wordt de diverse gevraagde aanvullende informatie ook verzameld en vastgelegd.

Bij het opstellen van de begroting (zowel programma's, teams, als ook projecten) moet, indien nodig, ook rekening gehouden worden met de uitkomsten van de programma's in de rekening 2020. Over de wijze waarop de begroting wordt opgesteld, volgt nog nadere informatie. Dit is mede afhankelijk van de invoering van Begroting 3.0

Kaders stellen voor 2022-2025

Deze richtlijn bevat zowel de kaders voor het opstellen van de begroting en de wijze waarop (proces) we de begroting willen opstellen.

Inleiding uitgangspunten

Bij het opstellen van de begroting moet rekening worden gehouden met het besluit begroting en verantwoording (BBV). Daarnaast wordt het kader voor de begroting gevormd door verschillende richtinggevende (meerjarige) beleidsdocumenten, zoals: het bestuursakkoord 2018-2022, en de aangepaste meerjarenbegroting na voorjaarsnota 2021. Ook zijn er programma specifieke beleidsdocumenten die mede het kader vormen voor de begroting 2022.

Uitgangspunt bij het opstellen van de begroting is een reëel structureel sluitende begroting gebaseerd op reële ramingen. Deze begroting moet voldoende weerstandvermogen hebben met een ratio 1 voor het specifieke weerstandvermogen.

Het doel is een goede begroting, met zo weinig mogelijk inspanning. Hiervoor gaan we het volgende doen:

- Maatwerk per programma en de doelenboom en de relatie met bovenliggende doelstellingen;
- Opstellen van verschillende technische bijlagen vindt volledig plaats binnen de financiële functie.

Acties

Plannen

- Programma's: Vanuit strategische doelstellingen de doelstellingen en prestaties (met zoveel mogelijk bedragen hierbij) voor 2022 benoemen.
- Teams: vanuit de gevraagde prestaties de realiseerbaarheid beoordelen.

Motie Raad aan het stuur

Met de raad worden momenteel gesprekken gevoerd over de mate van beïnvloedbaarheid van budgetten in de diverse Programma's. Met de acties/adviezen die voorvloeien uit deze bijeenkomsten hoeft voorlopig nog geen rekening te worden gehouden bij het opstellen van de begroting 2022.

Bespreken/beslissen

- Het geheel (wensen versus mogelijkheden) bespreken.
- Knelpunten binnen programma's en teams benoemen en bespreken.
- Besluiten nemen.

Planning op hoofdlijnen

Wat	Wie	Wanneer
LIAS opengesteld	F&C	14 juni
Door interviews/ gesprekken, verzamelen van diverse informatie voor de begroting	Div. betrokkenen.	15 juni t/m 8 juli
Aanleveren basiskader per programma als vertrekpunt opstellen begroting	F&C	18 juni
Inleveren bijdragen voor begroting (incl. berekende tarieven) ¹⁾	Programmamanagers	9 juli
Knep- en bespreekpunten per programma zijn bekend	Adviseur	10 juli
Wederzijdse consultatie knep- en bespreekpunten	Strategisch Adviseur/Adviseur	Nntb (afh. van vakanties)
Verwerking bijdragen in begrotingsdocumenten	F&C/Programmamanagers	9 juli –23 aug.
Aanleveren volledig ingevulde programmabladen	Regiemanagers en programmamanagers	23 aug.
Aanleveren paragrafen	Adviseurs F&C	23 aug.
Aanleveren inleiding begroting	Regiemanagers	26 aug.
Bespreking begroting in directie	Directie en strategisch adviseur team F&C	1 sept.
Bestuurlijk/ambt. bespreking begroting	Wethouder Financiën/ algemeen directeur	3 sept.
Bespreken begroting in diverse portefeuille overleggen	Wethouder/ lijn	20 sept.
Behandeling begroting in B&W	B&W	21 en 28 sept.
Inloop technische vragen en briefing door F & C	Raadsleden	6 okt.
Indienen technische vragen	Raadsleden	12 okt. 09.00
Vaststellen antw. technische vragen	B&W	19 okt.
Technische behandeling begroting	Raadstafel	27 okt.
Behandeling begroting	Raadsvergadering	3 nov.

¹⁾ er zal een afzonderlijk overzicht worden gemaakt van welke onderdelen dan moeten worden aangeleverd.

Belangrijke onderwerpen

1. Programmabegroting

In de programmabegroting gaat het primair om inzicht te geven in de volgende zaken;

- Wat willen we bereiken (de 'outcome')?
- Wat gaan we daarvoor doen (de 'output')?
- Wat gaat het kosten (de 'input')?

2. Gerelateerde informatie

Per programma is gerelateerde informatie opgenomen. Deze informatie moet waar nodig geactualiseerd en aangevuld worden.

3. Aanvullende informatie

Naast informatie over programma's is ook aanvullende informatie nodig voor het opstellen van de begroting. Deze informatie wordt deels opgenomen in de uiteindelijke programmabegroting en in een afzonderlijke memo. Deze informatie is nodig voor het voeren van de goede management-gesprekken. Op 9 juli wordt van de productiestraten de volgende informatie verwacht:

- Uitkomsten kader 2022 t/m 2025 vergeleken met de aangepaste begroting 2021.
- Herschikkingen.
- Knelpunten.
- Uitgaaf- en inkomstenstelposten. Per programma en kostenplaats dient meerjarig te worden aangegeven of er stelposten zijn geraamd. Per stelpost dient te worden aangegeven waarvoor de stelpost dient en hoe deze wordt ingevuld.
- Risico's met beslag op specifiek weerstandvermogen (nieuw/oud)
- Stand van zaken invulling taakstellingen.
- Knelpunten over teams.
- Corona

Op 23 augustus verwachten we van de programma's/productiestraten:

- Algemene trends en ontwikkelingen.
- Doelen en prestaties (was/wordt).
- Algemeen financieel beeld.
- Paragrafen (Lokale heffingen, Weerstandsvermogen, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Verbonden partijen, Grondbeleid, Investerings).
- Informatie over teams.

4. Tarieven

Bij de begroting 2022 worden ook de diverse tariefvoorstellen opgesteld. Onderdeel daarvan zijn kostenonderbouwingen voor de tarieven. Hieruit blijkt per tarief de kostendekkendheid. Deze onderbouwing van de tariefvoorstellen wordt in de paragraaf lokale heffingen opgenomen. Ten behoeve van de diverse ambtelijke en bestuurlijke besprekingen moet op 9 juli wel een toelichting gegeven worden op het verschil van het tarief in 2021 en nu wordt voorgesteld. De B en W- en raadsvoorstellen

moeten op 21 september op de agenda van B en W staan. In het hoofdstuk L zijn de financiële uitgangspunten ten aanzien van de tarieven opgenomen.

5. Meerjarenbalans

De op te stellen meerjarenbalans gaat net als de (meerjaren)begroting over de jaren 2022-2025. Met het maken van een balansprognose wordt in feite een reële schatting gemaakt van verschillende balansposten op basis van de huidige balans, de verwachte investeringen en de lopende aflossingsverplichtingen. Aan de hand van deze gegevens (zie format reserves, voorzieningen en activa en de toelichting daarbij) wordt in een meerjarenbalans inzicht gegeven in de ontwikkeling van de balansposten: vaste en vlottende activa, vreemd en eigen vermogen. Deze posten kunnen vervolgens weer informatie geven over de diverse ratio's zoals: solvabiliteit en schuldpositie. Op basis van het BBV is het verplicht deze kengetallen in de begroting op te nemen.

Uitgangspunten bij het opstellen van de begroting

A. Uitkomsten voorjaarsnota 2021

Op 18 mei heeft het college van B en W de voorjaarsnota 2021 vastgesteld. De raad behandelt dit document op 30 juni 2021. Als op basis van deze besluitvorming de begroting(richtlijnen) moeten worden aangepast dan zal dit zo spoedig mogelijk worden doorgegeven. De uitkomsten van de voorjaarsnota zijn onderdeel van het basis kaderbestand.

B. Financieel kader en nieuw beleid

Financieel kader

Het financieel kader per programma, wat bij het opstellen van de begroting 2022-2025 als basis geldt, wordt bepaald door de aangepaste begroting 2021-2025 incl. voorjaarsnota 2021 waarbij rekening is gehouden met de structurele doorwerking van de B&W besluiten tot en met 8 juni. Dit mogen alleen maar besluiten zijn, die niet gevolgd worden door een raadsbesluit. Daarnaast wordt rekening gehouden met raadsbesluiten tot en met 23 juni.

Budgetregels

Bij het financieel kader gelden diverse budgetregels zoals in de richtlijnen opgenomen. Daarnaast is de spelregel dat beïnvloedbare voor- en nadelen worden opgevangen binnen de budgetten van de programma's en niet beïnvloedbare voor- en nadelen worden verrekend met de algemene middelen. In alle gevallen worden deze herschikkingen en knelpunten expliciet zichtbaar gemaakt in de aanvullende informatie

Corona

Het is nu nog onduidelijk wat de financiële effecten van het coronavirus zullen zijn voor de begroting 2022 en mogelijk verder. Informatie over deze mogelijke effecten moeten in een afzonderlijk hoofdstuk bij de in te leveren stukken worden aangeleverd. In de aanloop naar het opstellen van de begroting kan dan worden beoordeeld, wat hiervan in de raming van de begroting wordt opgenomen.

Nieuw beleid

Bij de Voorjaarsnota is een bijlage opgenomen met daarin alle ingediende voorstellen nieuw beleid. Een deel is niet gehonoreerd. Dit betekent dat er bij de begroting 2022 geen aanvullende voorstellen nieuw beleid ingediend hoeven te worden.

De voorstellen, die in de Voorjaarsnota niet zijn gehonoreerd, dienen wel indien nodig worden geactualiseerd.

C. Investerings

Investerings

Bij het ramen van investeringen op het programmablad gelden de volgende uitgangspunten. Relevante elementen uit de doorwerking van de B&W besluiten tot en met 8 juni en de raadsbesluiten tot en met 23 juni moeten worden meegenomen. Vervangingsinvesteringen zijn op een door B&W vastgesteld meerjaren-vervangingschema gebaseerd. Het betreft onderwijsgebouwen, vervanging rioleringen en wegen, investeringen ICT, lopende projecten investeringsplanning en huisvesting gemeentelijk apparaat.

Investeringsplanning

In de voorjaarsnota Vs een voorportaalijst met investeringen opgenomen. De info bij deze projecten moet, indien nodig, worden geactualiseerd qua bedragen en toelichting.

D. Grondexploitatie

In de jaarrekening 2020 is de meerjarenbegroting voor iedere afzonderlijke grondexploitatie opnieuw doorgerekend. Deze vormen in beginsel de basis voor de begroting, waarbij wordt nagegaan of zich materiële wijzigingen hebben voorgedaan in de tussentijd. Dat geldt zowel voor de resultaatberekening als de risico's. Ook wordt nagegaan of zich materiële wijzigingen gaan voordoen bij de overige strategische locaties die nog niet in exploitatie zijn genomen en de afgesloten complexen. De plankostenbudgetten worden uitgewerkt in een capaciteitsraming. Eventuele planinhoudelijke herzieningen of nieuwe grondexploitaties worden als voorstel nieuw beleid meegenomen. Inleveren van deze informatie gelijktijdig met het aanleveren op 23 augustus van de teksten voor de paragraaf grondbeleid. In de paragraaf grondbeleid wordt het bovenstaande toegelicht en worden de verschillende beheersmaatregelen benoemd waaruit blijkt dat de organisatie in control is ten aanzien van de grondexploitaties.

E. Leidraad grote projecten (wordt nog geactualiseerd)

In de leidraad grote projecten is afgesproken dat via de reguliere kwartaalrapportages de rapportage plaats vindt over de grote projecten. Voor de begroting 2022 wordt uitgegaan van de volgende projecten:

Groot project
Bedrijvenpark A1
Poort van Deventer (S/Park, Gasfabriek terrein, ontwikkeling Teugseweg)
Toegang sociaal domein

Omgevingswet
Slim Warmtenet
Nieuwbouw De Marke en sporthal
De Nieuwe Keizer

F. Voorzieningen

De uitgaven die ten laste van de voorzieningen worden gebracht worden meerjarig geraamd.

G. Decentralisatie-uitkeringen

Als de Algemene uitkering wordt verhoogd met diverse decentralisatie-uitkeringen dan betekent dit dat de specifieke bijdragen komen te vervallen. Hierbij kunnen herverdeelschillen optreden. De algemene regel is dat deze voordelige of nadelige herverdeelschillen in principe ten gunste of ten laste van de algemene middelen komen. Een uitzondering hierop kan zijn dat door andere overheden ten aanzien van een hogere decentralisatie-uitkering dan de eerdere specifieke bijdrage een verplichte besteding zou zijn aangegeven.

H. Personeelsformatie

Voor de omvang van de personeelsformatie van een team wordt in 2022 tot en met 2025 uitgegaan van het aantal fte's van het eigen personeel zoals geraamd in de begroting 2021 en de structurele doorwerking van besluiten- B&W en directie tot en met 8 juni en de raadsbesluiten tot en met 23 juni. Binnen deze formatieruimte kunnen budgettair neutrale verschuivingen worden voorgesteld, als de output op programma's daardoor niet wordt beïnvloed. Inhuurbudget kan wanneer daarvoor structureel werk is, worden omgezet in formatie en loonsombudget.

Indien de gemeentelijke loonsom wijzigt als gevolg van aanpassingen in de personeelsformatie dan zal hiervoor vooraf een besluit van B&W en/of raad beschikbaar moeten zijn. De wijzigingen kunnen ook worden aangegeven in de aanbiedingsbrief bij de begroting. Zodoende kan dit onderwerp van besluitvorming zijn.

Bij stijging of daling van de formatie wordt niet automatisch budget voor bedrijfsvoering verhoogd of verlaagd en doorberekend aan teams of programma's. Wanneer budgethouders van bedrijfsvoeringonderdelen een voor- of nadeel ondervinden van toe- of afgenomen bedrijfsdrukte kan dit op het programma bedrijfsvoering worden gemeld en in de besluitvorming over de begroting worden betrokken.

I. Loonsomkader

Parameters loonsom

Voor de raming van de salarissen en sociale lasten gelden voor de begroting 2022 structureel de volgende uitgangspunten:

- Schaalbedragen 1-10-2020 plus 3,25% (2021 doorwerking +1,75% en 2022 +1,5%).
- IKB.
- Sociale lasten 1-1-2021 plus 0% (een stijging is

- verdisconteerd in de stijging van de schaalbedragen).
- Vacatures max. anciënniteit 5 in functionele schaal.

Loonsomstijging gemeentelijke personeel begroting 2022

t.o.v. de bijgestelde begroting 2021

Rekening houdend met de bovengenoemde parameters stijgt de gemiddelde loonsom in de begroting 2022 vergeleken met die in de begroting 2021 met +0,85% (aannee te hoge loonsom 2021 -0,65% en stijging 2022 +1,5% (dus exclusief stijging in verband met periodieken, fuwa enzovoort).

Functiewaardering

De effecten van functiewaardering worden opgevangen binnen de loonsom.

Bij nieuwe functies is het mogelijk om College en raad om verhoging van het loonsombudget te vragen voor zover er sprake is van niet te beïnvloeden ontwikkelingen bijvoorbeeld in wet- en regelgeving en dit niet binnen de beschikbaar gestelde loonsombudgetten kan worden opgevangen.

Periodieken

Het loonsombudget van teams wordt gecompenseerd voor kosten als gevolg van stijging door periodieken voor medewerkers die in 2021 nog niet in eindperiodiek worden bezoldigd.

Het loonsombudget wordt gedecompenseerd voor het verschil in periodieken van vertrokken medewerkers en de daardoor ontstane vacature in loonsombegroting 2021 die worden geraamd in periodiek 5 van de functieschaal.

Meerjarige loonontwikkeling 2023 t/m 2025

Voor de jaren 2023 t/m 2025 wordt uitgegaan van een loonontwikkeling (incl. stijging sociale lasten) loonvoet overheid (bron: CPB) van:

2023: 2,3%

2024: 2,1%

2025: 2,4%

De bijbehorende bedragen worden geraamd in het programma algemene dekkingsmiddelen.

Opslag inleenpersoneel

Het nadeel met betrekking tot de niet gedekte bedrijfsvoering kosten wordt o.a. gedekt door een taakstelling op de inhuurbudgetten. De directieraad heeft op 1 juni 2017 besloten deze taakstelling in te vullen door een structurele opslag vast te stellen van 1,7% op alle inhuurfacturen. Dit betekent dat teams die inhuurbudgetten in de begroting ramen hiermee rekening moeten houden en dat ze deze opslag binnen het teambudget opvangen.

Overige personeelskosten en opleidingen

Het gemeentelijk opleidingsbudget wordt centraal geraamd op het deeltaakveld Personeel. Het beschikbaar budget wordt geïndexeerd. Teams kunnen gebruik maken van het opleidingsbudget in afstemming met de adviseur Leren en Ontwikkelen.

Voor diverse personeelskosten is in 2022 is in het budgetkader van teams rekening gehouden met een budget

van € 542 per fte. Dit budget is beschikbaar voor kosten voor teamactiviteiten, representatie/lief en leed en personeel gerelateerde uitgaven als ambtsjubilea, gratificaties e.d.

J. Prijscompensatie

Met ingang van 2020 is er als gevolg van de integratie van de uitkering sociaal domein in de Algemene Uitkering naast het algemene prijscompensatiepercentage ook een prijscompensatiepercentage voor de onderdelen van het sociaal domein (WMO/Jeugd).

WMO/Jeugd

Het percentage van de arbeidsontwikkelingskosten met betrekking tot de zorgaanbieders voor WMO en Jeugd bedraagt in 2022 1,72%. Bron: Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA). Dit geldt alleen voor Zorg in Natura, PGB en subsidies voor jeugdbescherming. Voor de andere onderdelen van WMO/Jeugd gelden de indexcijfers van loon eigen personeel en prijzen algemeen.

Voor de jaren 2023 t/m 2025 wordt uitgegaan van een arbeidskostenontwikkeling bij zorgaanbieders op basis van het gemiddelde van de CPB-cijfers loonvoet markt (3/4) en index materieel (1/4):

2023: + 2,1%

2024: + 2,03%

2025: + 2,03%

De bijbehorende bedragen worden geraamd in het programma Algemene dekkingsmiddelen.

Prijscompensatie overige onderdelen begroting
+ 2,2% (indexcijfer Bruto binnenlands product).

Voor de jaren 2023 t/m 2025 wordt uitgegaan van een prijscompensatie van:

2023: + 1,9 %

2024: + 1,6 %

2025: + 1,6 %

De bijbehorende bedragen worden geraamd in het programma algemene dekkingsmiddelen.

Gesubsidieerde instellingen

Op basis van het systeem van de budgetsubsidieering bedraagt de indexering voor de subsidies in de begroting 2022 2,2%. Dit is het percentage wat ook de prijscompensatie is voor de overige onderdelen van de begroting.

K. Niet met de algemene middelen te verrekenen loon- en prijsstijging

De kostenstijgingen (deze mogen per saldo niet hoger zijn dan de hierboven genoemde prijs- en loonstijgingen) op onderdelen, die worden gedekt via reserves, rijksbijdragen en via doorberekeningen aan burgers/derden, worden opgevangen binnen deze reserves, rijksbijdragen en via doorberekening aan burgers/derden. Hierna wordt verder ingegaan op toegestane stijging van tarieven. Zie voor de berekening van de loon- en prijscompensatie op de diverse programma's de afzonderlijke spelregels (zie bijlage).

L. Rente en afschrijving (wordt nog geactualiseerd)

Voor de begroting 2021 gelden met betrekking tot de berekening van de rente en de afschrijvingen de volgende regels.

Rente

- Rente-omslagpercentage bestaande investeringen: 2,2% (dit was ook het percentage in de begroting 2021). Een uitzondering geldt voor de activa die met een vast rentepercentage zijn berekend.
- Rente-omslagpercentage nieuwe investeringen: 2,2%.
- Rente-omslagpercentage voor grondexploitaties: vanaf 2021 2,3% (dit was 2,4%).
- Rente facilitair grondbeleid 2,2%.
- Disconteringsvoet voor voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd 2,0%.
- Rente reserves (indien van toepassing) 2,2%.

M. Tarieven

Loon- en prijsstijging

Het algemene uitgangspunt is dat voor alle tarieven een gelijke maximale toegestane stijging wordt bepaald. Dit betekent voor 2022 dat de tarieven stijgen met +1,53 % ten opzichte van 2021. Dit betreft een gemiddelde van prijs + 2,2% en loonsom aanpassingen + 0,85%. Op basis van het bovenstaande mogen de diverse tarieven voor deze onderdelen van de kosten dus stijgen. In de begroting kennen we de volgende belastingen en rechten.

Belastingen

- Onroerendezaakbelasting op roerende woon- en bedrijfsruimten;
- Parkeerbelastingen;
- Hondenbelasting.

Rechten

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolrechten;
- Haven- en opslaggelden;
- Marktgeld;
- Leges;
- Lijkbezorgingsrechten;
- Parkeren;
- Precariorechten.

Op het algemene uitgangspunt van de toegestane stijging is een aantal uitzonderingen van toepassing, te weten:

a. Ozb/rzb-tarieven

De stijging van de OZB/RZB-tarieven is gebaseerd op een stijging van de opbrengst ozb in 2022 van 3% onder aftrek van het in 2021 te hoge opbrengst ozb van €91.000. De daaropvolgende jaren tot en met 2024 is de opbrengststijging (exclusief areaal) 3%.

b. Reisdocumenten en rijbewijs

Ook voor 2022 gelden door het rijk bepaalde maximumtarieven voor paspoorten en identiteitskaarten.

Paspoorten en identiteitskaarten voor 18 jaar en ouder zijn 10 jaar geldig. Jonger dan 18 jaar blijft het 5 jaar. De tarieven worden naar verwachting trendmatig verhoogd. Voor het rijbewijs geldt een maximumtarief wat het rijk vaststelt. Het geldt voor alle inwoners, dus geen onderscheid in leeftijd/medische indicatie etc. Ook dit zal voor 2022 niet wijzigen. Het tarief zal naar verwachting trendmatig worden verhoogd.

c. Rioolheffing

Voor de rioolheffingen geldt, met uitzondering voor het BCF, een kostendekking van 100%. Voor de lastenontwikkeling is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2015-2020 van toepassing, dat eind 2020 is verlengd t/m 31-12-2021 i.v.m. de komst van de omgevingswet. In het GRP is ook een investeringsprogramma opgenomen. Bij vaststelling van het GRP is besloten dat het tarief direct de kosten (incl. dubieuze debiteuren) volgt.

d. Leges planologische procedures

Sinds de komst van de Wabo wordt een belangrijk deel van deze leges geheven via de Omgevingsvergunning. In de begroting is dat opgenomen in taakveld 8.3 Wonen en Bouwen. Verzoeken tot het wijzigen van een bestemmingsplan (een zogenaamd postzegelplan o.b.v. titel 2 hoofdstuk 8 legesverordening) worden via taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening realistisch begroot. Een deel van deze inkomsten ontvangen we ook via het privaatrechtelijke spoor op grond van een intentie-/ anterieure overeenkomst conform de Grondexploitatiewet. Deze worden ook op taakveld 8.1 begroot.

e. Bouwleges

De inkomsten uit leges worden geraamd op basis van een onderbouwde inschatting van de komende bouwstromen en -projecten voor 2021 en verder (voor zover mogelijk). De kostendekking mag niet meer dan 100% zijn. Indien op basis van de actuele prognose blijkt dat de kostendekking hoger is dan 100% moeten maatregelen voorgesteld worden om onder de 100% te blijven. In de leidraad kostentoe rekening Wabo van het ministerie van BZK (d.d. 13-04-2010) is opgenomen dat in de paragraaf lokale heffingen ook informatie wordt opgenomen over de gemaakte beleidskeuzes. Een goede invulling hiervan wordt verkregen door de volgende aspecten aan de orde te laten komen:

- De maatstaf van heffing;
- Het gekozen tariefstelsel;
- Mate van kostendekking;
- Het buiten het kostenverhaal houden van specifieke activiteiten omdat de gemeente die niet via de heffing in rekening wil brengen;
- Specifiek voor de gemeente geldende omstandigheden;
- Het opnemen van niet wettelijk verplichte vrijstellingen in de belastingverordening.

Tevens wordt aangegeven of en in hoeverre er sprake is van kruissubsidiëring binnen de kolom van de omgevingsvergunning en of de gemeente ervoor kiest de

tarieven voor de omgevingsvergunning al dan niet 100% kostendekkend vast te stellen. Voor de onderbouwing van de kostendekking wordt gebruik gemaakt van het VNG-rekenmodel.

f. Parkeertarieven

Uitgangspunt van het Meerjarenperspectief Parkeren (MPP) is dat parkeertarieven in 2022 met het gemiddelde van de loon- en prijsstijging plus 0,7 % (conform VJN 2019) zullen stijgen.

g. Overige tarieven enzovoorts

Indien de aanpassing van de tarieven op enigerlei wijze leidt tot knelpunten in de relatie tussen de hoogte van het tarief en de eis van kostendekking van het product (al dan niet 100%) dan wordt dit gemeld.

h. Afvalstoffenheffing

De tariefstelling afvalstoffenheffing is voor het grootste deel afhankelijk van de kosten voortkomend uit de dienstverleningsovereenkomst met Circulus. Belangrijk deel van deze kosten gaan gepaard met de verwerkingskosten van afval. Deze verwerkingskosten zijn na de invoering van Diftar nog meer afhankelijk van de aangeboden hoeveelheden, gedrag van burgers en de veranderende markt rondom vergoedingen van afvalstromen. De huidige tariefstructuur kent een opbouw waarbij vast kosten gedekt worden vanuit het variabele tarief. Bij de opbouw van de heffing gaat het om een goede balans tussen vast en variabel: het financiële risico versus de prikkel om te scheiden. Gelijktijdig met de begroting 2022 zal een tariefvoorstel worden aangeboden waarbij zo goed mogelijk is gezocht naar deze balans.

Kostendekking van leges uit de legesverordening

Voor het inzicht in de kostendekking is het van belang dat de kostendekking bekend is. Hiervoor wordt, net als in voorgaande jaren, gebruik gemaakt van het VNG-model voor het bepalen van de kostendekking. Het gaat om de leges uit titel 1 Algemene dienstverlening, titel 2 Wabo en titel 3 Europese dienstenrichtlijn.

N. Kwantitatieve gegevens inwoners en woonruimten

Voor ramingen (bijvoorbeeld verdeelmaatstaven Algemene Uitkering) die bepaald worden door inwoners en woningen gelden de volgende aantallen:

Aantal inwoners

1-1-2022: 101.483 (+ 350 in 2021)

1-1-2023: 101.833 (+ 350 in 2022)

1-1-2024: 102.183 (+ 350 in 2023)

1-1-2025: 102.533 (+ 350 in 2024)

Aantal woonruimten

01-01-2022: 46.571 (+350 in 2021)

01-01-2023: 46.921 (+350 in 2022)

01-01-2024: 47.271 (+350 in 2023)

01-01-2025: 47.621 (+350 in 2024)

Een uitzondering geldt voor de uitbreiding van het aantal woningen, dat als prestatie wordt opgenomen in Programma Ruimtelijke Ontwikkeling. Hier gelden de aantallen conform woonvisie.

O. Parameters meerjarenramingen 2023 – 2025 (rentepercentages worden nog geactualiseerd)

In de programmabegroting en taakveldenbegroting worden ook de meerjarenramingen 2023-2025 opgenomen. Bij het opstellen van deze ramingen 2023-2025 gelden de volgende uitgangspunten:

Exploitatie

- Ramingen in constante prijzen;
- Prijspeil 0% ten opzichte van begroting 2022;
- Loonsom 0% ten opzichte van begroting 2022
- Omslag-rente 2,2%;
- Gelijkblijvende tarieven voor de burger (zie voor uitzonderingen paragraaf L. tarieven).

Nieuwe investeringen (die worden afgeschreven) 2023-2025

- Rente-omslagpercentage 2,2%.

Parameters grondexploitatie

- Rente grondexploitatie 2,3%;
- Facilitair grondbeleid 2,2%
- Disconteringsvoet verliesvoorzieningen 2%.

Parameter rente reserves

- Rente reserves +2,2%;

Voor de overige parameters (grondexploitaties) geldt, wat is vastgesteld door het college voor het opstellen van de MJB's bij de jaarrekening 2020.

P. Productieve uren en ziekteverzuimpercentage

De productieve urennorm voor 2021 bedraagt 1.388 uur. Daarbij is rekening gehouden met een ziekteverzuim van 4,7%.

Indien door bepaalde omstandigheden een afwijkende opbouw van het aantal productieve uren gelden, dan wordt dit voorgelegd aan directie.

Q. Begroting apparaatskosten

De kosten van teams worden in de meeste gevallen via een vaste verdeling lumpsum toegerekend aan programma's en de door het BBV voorgeschreven taakvelden. Wijziging van apparaatsbudgetten op deze programma's zijn direct gekoppeld aan de wijziging van formatie en loonsom van teams. Teammanagers toetsen de voorgestelde lumpsumtoerekening aan de actuele kosten voor capaciteitsinzet per programma. Wanneer deze sterk afwijkt van het kader, kan in overleg met budgethouders op programma's het kader en de toerekening budgettair neutraal worden gewijzigd.

De teams PRO, IBL, Beleid en ASK rekenen de teamkosten geheel of gedeeltelijk toe via uren * tarief. Op structurele lijnopdrachten rekenen deze teams kosten via uurtarieven zonder overhead toe aan programma's en taakvelden. Voor grondexploitaties, investeringen, herstructurering en eenmalige projecten worden uren x tarief toegerekend met overhead-opslag. Budgethouders van programma's geven aan voor welke projecten dit van toepassing is. De overheadopslag op projecten komt ten gunste van het

programma Bedrijfsvoering.

Toerekeningen tussen teams zijn altijd beperkt tot loonsom, zonder opslag voor indirecte kosten.

Toerekening van teams aan organisaties buiten de gemeente zijn inclusief een opslag van minimaal 5% ter dekking voor de indirecte kosten, tenzij dit niet mogelijk is vanwege gemeente brede afspraken of de marktsituatie. Deze opslagvergoeding komt ten gunste van het Programma Bedrijfsvoering.

R. Te leveren capaciteit tussen organisatieonderdelen

Bij de opstelling van de begroting is er overleg tussen organisatieonderdelen over het inzetten van capaciteit onderling voor het behalen van de diverse prestaties. Door de uren x tariefteams is een meerjarenraming opgesteld hoe de apparaatskosten van het team meerjarig kunnen worden gedekt door vaste en projectmatige opdrachten vanuit programma's. Voor de begroting 2022-2025 wordt gevraagd deze raming waar nodig te actualiseren. De apparaatskosten-raming van exploitatieproducten en investeringen dient rekening te houden met deze capaciteitsinzet. Budgetten voor apparaatskosten mogen niet voor andere zaken worden ingezet dan voor dekking van teamkosten.

Indien de financiële dekking van teams nog niet volledig kan worden aangegeven resteert een nog te realiseren omzet. Teams geven aan hoe zij verwachten deze omzet te kunnen realiseren of hoe zij de personele kosten kunnen terugbrengen tot het gedekte bedrag.

S. Aan te leveren stukken teams

Voor de begroting van teams en kostenplaatsen wordt de volgende informatie gevraagd:

- Knelpunten tussen werkelijke bezetting en begrote formatie en loonsom. Bij overbezetting moet worden aangegeven hoe deze financieel kan worden gedekt.
- Knelpunten in baten. Als teams niet voldoende werk/opdrachten (ook meerjarige doorkijk maken op basis van de meerjarenbegroting) hebben om de begrote uren te kunnen goedmaken dan leidt dit tot een knelpunt binnen het team. Dergelijke knelpunten moeten tijdig gemeld worden, zodat bijsturing nog mogelijk is. Zie ook te leveren capaciteit tussen organisatieonderdelen (zie punt R).
- Overige knelpunten
- Doorberekening aan derden. Elk team dient een opgave te doen van raming van de uren die zij bij derden in rekening brengen. In principe geschiedt doorberekening conform de gemeentelijke uurtarieven inclusief een overheadopslag van minimaal 5% bij overheidsmatige taken en 30% bij markttaken. Als hiervan afgeweken wordt dient dit te worden toegelicht. Doorberekening van teams aan derden wordt begroot via de taakvelden in de exploitatiebegroting
- Doorontwikkeling organisatie Deventer Beweegt (als grote wijzigingen van toepassing zijn).

Formats begroting

Voor de begroting moeten de volgende formats worden ingevuld:

- a. incidentele lasten en baten
- b. staat van subsidies
- c. staat van reserves (ook t.b.v. meerjarenbalans)
- d. staat van voorzieningen (idem)
- e. staat van activa (idem)
- f. onderhoud kapitaalgoederen

Raadsbesluiten na 1 juli met meerjarige doorwerking

We streven erna om de structurele doorwerking van de raadsbesluiten na 1 juli en tot en met 29 september 2021 integraal in de begroting te verwerken. Hierover volgen aanvullende instructies.

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

De gemeentelijke begrotings- en verantwoordingsrapportages moeten voldoen aan de BBV-wet- en regelgeving. Hiervoor wordt verwezen naar de site van de commissie BBV.